

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Felére	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó irodájában (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.
Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulanál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adataak.

A pénzügyi helyzet.

Debreczen, április 30.

Mióta Magyarország önrendelkezési jogát, illetve önrendelkezési jogainak egy részét vissza nyerte, folytonosan pénzügyi zavarokkal küzdött. Nagyon el voltunk maradva s rohamosan akartunk haladni, ez pedig sok pénzbe került. Mivel pedig sok pénzünk nem volt, nyakra-főre csináltuk az adósságot.

Vezérlő államférfiaink, kik az ország rekonstrukciójának munkáját kezükbe vették, nem ismerték az ország anyagi erejét. Sokkal gazdagabbnak hitték az országot, mint a minő valóban. Ezért mertek oly vállalkozásokba bele fogni, melyek nemcsak a mi, de más gazdagabb országok anyagi erejét is kimerítették volna. A lázas munkában, melyet a rohamos haladás terén kifejtettek, megfeledkeztek a célszerű beosztásról, nem osztották be tervszerűleg, hogy mik a legelső, a legsürgősebb teendők, — így történt aztán az, hogy míg egyik-másik téren valóban haladás, még pedig nagy haladás mutatkozik, addig az egészséges nemzeti fejlődés más ágai elhanyagoltak.

Állításunk beigazolására nem hozunk fel egyebet, mint a vasutakat. Magyarországnak ugyanis ez idő szerint távolról sem volt annyi vasútra szüksége, mint a mennyit kiépítettek. Sajnos, de Magyarország kereskedelmi és ipari forgalma még mindig igen csekély, az a sok görbe vasút pedig nem teremtett kellő forgal-

mat s nem hozott be a forgalomba egészséges vérkeringést. Az ország témerdek milliót fektetett bele a vasutakba, melyeknek egyrésze ma is felesleges, — ellenben a közmívelődési célokra ma is oly keveset áldoz, hogy jóval kisebb országok jóval többet áldoznak rá.

Mialatt a nagy beruházások folytak, egyszerre csak azon vette magát észre a nemzet, hogy anyagi ereje kimerülő felben van. Az osztrákoktól átvállalt kölcsön, saját kölcsönének kamatai, az óriási hadügyi kiadások s a szükséges folyó kiadások oly nagy terhet róttak a nemzet vállaira, hogy roskadozott alatta. A magyar pénzügyminiszterek aztán egyebet sem csináltak, mint folyton szaporították az adósságokat. Hitelből élt az ország s odáig jutott, hogy hitele már-már kimerült.

A korona-jószágokat, melyeket évszázadokon át megőrzött a nemzet s melyek rossz időkben igen hasznos szolgáltatásokat tehettek volna, potom áron el kellett vesztegetni. A nemzeti vagyonnak így pusztulását a pénzügyminiszterek a jövedelmi források közé számították s többnyire kisütötték, hogy a rendes kiadásokban annál több volt a hiány. Ilyen rendkívüli kiadások pedig mindig voltak, — a közös hadügyminiszter, ki a Darius kincsét is elköltené hadügyi célokra, gondoskodott róla, hogy mindig legyenek rendkívüli kiadások.

Ezek a rendkívüli kiadások gyakori

pénzügyi válságba s majdnem a pénzügyi tönk szélére juttatták Magyarországot. Midőn a pénzügyi helyzet egy kissé javulni kezdett, közbe jött Bosznia okkupációja, a mi ismét hosszú időre hátravetette pénzügyeink rendezését.

Már-már alig volt remény a kibontakozásra. De a nemzet áldozatkészége mégis lehetővé tette a pénzügyek rendezését. Nyugodtan viselte a nemzet a legterhebb adókat, csak hogy hazánk a pénzügyi válságból kibontakozzék. Ez sikerült is. Tagadhatlan, hogy ebben Werkerlének úgy is mint államtitkárnak, úgy is mint pénzügyminiszternek nagy érdeme van, de legfőbb érdem az áldozatkész nemzetet illeti.

Örömmel jelentették a lapok, hogy az 1890-ik pénzügyi év, melyre 400,000 frt defícit volt előirányozva, nem defícittel, hanem 50—60 millió frtra tehető fölösleggel zárult. E csaknem hihetetlen eredményt örömmel fogadta a nemzet is, mely most már nagyobb reménynyel nézhet a jövőbe, mert kilátás van rá, hogy pénzügyei elvégre rendezve lesznek.

Ha ismét valami rendkívüli hadügyi kiadás nem jön közbe (melynek megakadályozása végett közösköltségen kellene elpusztítani az újabb gyilkoló fegyverek feltalálóját), Magyarország rövid idő múlva elérheti azt, hogy pénzügyei teljesen rendezve lesznek, akkor aztán minden téren megindíthatjuk a reformokat.

Hanem azért ez az eredmény ne tegyen elbizakodottá bennünket, mert meg kell gondolnunk azt, hogy a pénz-

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Felhő-foszlás.

— Elbeszélés. —

Írta: Kovács István.

I.

A külváros egy egyszerű házában még egyszerűbb szobájában, melyben özv. Kenderesiné lakik öt év óta fiával, nagy lett a sürgős-forgás arra a kis levelre, melyet csak az imént hozott egy fehér keztyűs inas Kenderesi Béla urnak, az özvegy egyetlen fiának.

Kenderesiné maga keresi elő a színehagyott almáriomból fia fekete ruháját, melyet edes apja halálakor, — akkor kezdett cseperedni — kapott gyászruhába s most már bizony csak úgy bele kell kényszeríteni a meglett ifjunak izmos termetét, ha magára veszi.

Mig gondosan kefélteti, hogy kopottságát a tisztasággal fejejtse el a reá tekintő előtt, gondoktól barázdált arcán derű ömlik el. Az a kis level egészen boldoggá tette; a milyen rövid, olyan hosszú lesz boldogsága ezután:

•Kedves öcsém!

Látogass meg ma délután saját érdekedben.

Nagybátyád:

Bálnai.

Az ő írása, jól ismeri. Így kellett annak történni. Fehér galambot látott álmában az éjjel, olajággal szájjában. Ő kezdi a kibékülést. Miért is élnének a testvérek haragban? Nagy ur, övé lett a vagyon nagy része, hogy Kendereséhez, nem egy mágnáshoz ment nőül. — Boldog volt, felért egy nemesi vagyonnal ez is. Mit ér agglégény bátyja gazdagsága? Egy szerető szívet sem mondhat magáénak. Csak eddig tartott; itt lesz ő ezután. Elfelejtí gőgös szavát, melylyel szegény férjét, midőn a sok baj az ő kis örökségét is felemészttette s szegények lettek, megbántotta: •Sehonnai kézre került a vagyon is, az asszony is; egyik a másikat követi. Így mondta. Elmúlt. Miért akadályozná meg benne, ha helyre akarja hozni hibáját.

Kenderesiné nem győzte a sok jó tanácsot fia lelkére kötni a bucsuzáskor.

— Szerény legy, szereti az alázatost. — Nagy ur, tehet érted valamit. Jelentesd be magad az inas által, s várd meg, mig hívat. Nagyságos urnak szólítsd; jobban szereti, ha nem tartod a rokonságot, de azért ne felejtésd, hogy rokonod, a kezét is megcsókolhatod.

Nem volt szükség az anyai tanácsra. Mi-

dőn Béla benyitotta a Bálnai palota nagy nehez kapuját, melynek két sarkán levő delfint oly sokszor megbámulta gyermekkorában, az inas már várt reá, hogy felvezesse az ebédlőbe, hol Bálnai a délutáni fekete kávéját szűr-csölgette.

Megvárta, mig megszólítja az a még java korában levő férfi, kihez joga volna futni, megölelni s szólani hozzá a rokonok edes hangján, a hogy a szív parancsolja s nem a mint a rang-különbség megköveteli.

Bálnai mosolyt erőltetett ajakára nyájas szavai kíséreljével.

— Te vagy, Béla öcsém? Isten hozott! Leültetnélek, de ilyen kopott ruhában látva, csakugyan azt hinném, hogy idegen ül velem az asztalnál; pedig, mint rokonnal óhajtok veled beszélni. Jean elvezet öltözőmbé, válassz ki magadnak belőle egyet s ha átöltözve visszatérsz, beszélgethetünk.

Mint rokonnal óhajt vele beszélni? Ez a szava megérdemli, hogy vakon engedelmessédjék.

Midőn visszatért Béla az ebédlőbe, Bálnai elpalástolhatatlan örömmel legelteté rajta szeméit. Bálnai a teremtés bőkezűsége a férfi szépségek osztogatásában egészen azon ha-

ügyi válság megszüntetése oly nagy áldozatába került a nemzetnek, hogy azt soká fogja sanyalni. A pénzügyi proficit mi nálunk közgazdasági deficitet jelent. Ezért arra kell törekednünk, hogy a nemzet újabb megterhelése nélkül bonyolítsuk le pénzügyeink rendezésének kérdését.

A fölöslegről [ha az állandó marad] legelőször közoktatásügyünket kell fejleszteni, e téren minden áldozat bőven meghozza kamatait, csak azután lehet szó a hivatalnokok fizetésének javításáról s más ily sürgős szükségletek kielégítéséről, melyek ha kielégítve lesznek, akkor aztán a nép terheinek csökkentésére kell gondolnunk.

Különösen a fogyasztási adók azok, melyek leginkább sújtják a népet, a melletti kiszámíthatatlan károkat is okoznak, mert a nép — drágán szerezvén be a fogyasztási cikkekkel — rosszul táplálkozik, a minek elcsenevészedés s lassu szaporodás a következménye. A fogyasztási adók tehát a nemzet életerejét támadják meg, azért azon pénzügyminiszter lesz Magyarország regenerátora, a ki a fogyasztási adókat a minimumra szállítja alá!

Az elkeresztelési ügy új fordulata. Erdély egyik nagyobb városában történt a napokban, hogy az alispáni hivatal a tanács útján a plébánosokhoz visszaküldte a plébániának a hatósághoz beküldött anyakönyvnek másod példányait az 1890. évről a következő megjegyzéssel: „mivel . . . anyakönyvi másodpeldanyak . . . folyó számu keresztelési eseteinél a vallás- közoktatásügyi miniszter ur ő exczellenciájának 1890. febr. 26. 10.086. sz. a. kelt rendeletének 2. §-a értelmében az előirt klauzula hiányzik, a tiszt. lelkészi hivatal felszólítatik, miszerint a visszaküldött anyakönyvi duplikatumnak a jelzett irányban minál hamarabb kiegészítse s az előirt tanácsnak az alispán urhoz való újbóli felterjesztés czéljából átküldje, így szolt az átirat. A mi pedig a jelzett klauzula illeti, az tudvalevőleg nem más, mint az anyakönyvjegyzet rovatába beírása a számnak es dátumnak, mely alatt az illetéktelenül történt elkeresztelés az illetékes lelkésznek tudomására hozatik. — Ezt a záradékot a római kath. lelkészek nem hajlandók anyakönyveikbe bevezetni, így tehát ismét új bonyodalom előtt állunk.

tárgy elment, midőn a pazarság kiállhatatlan szépet alkot s ennek felismerésére elég volt öltözködésében összhangot hozni létre szépségével.

— Na öcsém, előtted a manilla, gyujts rá. Szoktál szivarozni? Természetesen; már csak azért is, mert a nők jobban szeretnek így. Megkérdeném, hogy miként van sorstok. Úgy is tudom, hogy rosszul. — Panaszt hallani nem akarok, midőn segíteni akarok. Tudom, hogy még nincsen biztos kenyér-kereseted. Tudsz németül?

— Szorgalmamnak köszönhetem — válaszolá Béla, hogy hosszas hallgatását megtörje. — Egy kedves alkalom kínálkozik számodra. Egy nagykereskedő cégnél hajlandó volna-e a levelezői állást elfoglalni 1500 ft fizetéssel?

Béla könnyben uszó szemei hálás tekintetével köszönte meg Bálnai jóságát.

— Ez még nem minden, a mit érted tenni akarok. Meg kell házasodnod. A leánynak, kit ajánlok, tízezer forint hozománya van s hogy neked se vehessen szemedre később semmit, az esküvő napján ötezer forint kapsz tőlem.

Az anyai tanácsnak mégis volt fogantatja. Az utolsó szavaknál már ott térdelt Béla Bálnai

BELFÖLD.

A citadella lebontására vonatkozó tárgyalásokat lényegesen megkönnyítette a katonai kincstárnak a fővárosához intézett legújabb leírata. A tárgyalások ugyanis eddig a dolog érdemébe nem mehettek, mert a katonai kincstár nem határozta meg, hogy mi czímen mily összegeket követel annak fejében, hogy a citadella megszűnik katonai intézmény lenni. A katonai kincstár most felel e kérdésre, részletezve az összeget. A kárpótlás összege 274 000 ft s ez a következő összegeket foglalja magában: Helyiségek 322 ember számára fejenként 600 frttal számítva 193.200 ft telek ára 20.092 ft, istálló és szin 7022, frt, raktárak és anyagszertárak 39.000 ft, beruházásokra 4980 ft, az áthurezolkodás költségei 11.260 ft, vegyes költségek 8266 ft.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt vegrehajtó bizottsága kedden délután 4 órakor tartotta első ülését Irányi Daniel elnökle alatt. A bizottság megalakulván, megbeszélte azokat a teendőket, melyek a sikeres működés érdekében legközelebb szükségesek.

Ki lesz a hercegprimás? A király kabinetirodája e napokban kapta meg a fölterjesztést a hercegprimási állás betöltésére. A magyar minisztertanács megállapodása következtében, gróf Csáky Albin vallásügyi miniszter előterjesztésére, a következő három jelöltet terjesztették föl esztergomi érsek-hercegprimásnak: első helyen Samassa József egri érseket, második helyen b. Hornig Károly veszprémi püspököt és harmadik helyen Schuster Konstantin váci püspököt.

Képviselőjelölés. A verseczi mandátumot, mely Grecsák Károly orsz. képviselőnek kir. táblai bíróvá történt kinevezése következtében fölszabadult, a verseczi kormány-párt Szögyény-Marichnak, a király személye körüli miniszternek akarja felajánlani. A mérsékelt ellenzék ellenjelöltet állít.

A képviselőház ülészakát aligha fogják augusztus előtt befejezhetni. A miniszterelnököt a házban, úgy mint a házon kívül próbálták már kapacitálni az iránt, hogy az ülészakát augusztus előtt nem lehet berekesztetni, mert semmi esetre sem áll el attól, hogy a közigazgatási javaslat még ebben az ülészakában ne legyen tárgyalva.

Tömeges kivándorlás Romániába. Arad megye alispáni hivatalához 20—30 kérvény is érkezik egyszerre Romániába szóló utlevelért. Különösen a filloxera által elpusztított vidékről vándorol ki tömegesen a kenyér nélkül maradt lakosság.

előtt s csókjaival halmozta el azt a reá áldást-hozó kezét.

Bálnai csak mosolygott.

Bolond fiu, szereti a pénzt, mint a többi.

II.

Bálnai, mielőtt fürdőbe utazott volna, össze szokta jó barátait gyűjteni, hogy elbucsuzzék tőlük.

Béla látogatása után egy hétre megtartatott a jour-fix, melyre nők is hivatalosak voltak.

Bálnai aglegény volt s Kenderesiné vállalta el a háziasszonyi tisztet.

A társaság minden tagja jól ismerte egymást s háziasszony nélkül is jól el tudtak mulatni máskor.

A szemképráztatás a siker érdekében történt.

Kenderesiné csupán azon csudálkozott, hogy miként változhatott meg 15 év alatt annyira a világ, hogy az általa akkor jól ismert elite körökből senkit sem tartott bátyja érdemesnek meghívni.

Megnyugtatta magát, hogy jobb így. — Ezek nem ismerik; legalább nem kell szépíteni előttük helyzetét, ha kérdezősködnek.

Eszébe sem jutott a társaságnak vele bi-

A gyárosok május elseje ellen. Az összes budapesti gépgyárak és vasuti műhelyek egyetértőleg elhatározták, hogy május elsején nem szünetelnek. Minthogy ezt a határozatot a kormány is minden irányban helyesli, az összes állami gyárak is dolgozni fognak május 1-én. A gyárosok azt is elhatározták, hogy azokat a munkásokat, a kik ezen a napon alapos ok nélkül elmaradnak, kilepeltnek tekintik és többé egy gyárban sem alkalmazzák őket.

A közigazgatás államosítása. A képviselőház közigazgatási bizottságának tegnapi ülésén hosszabb vita támadt az elnöknek azon indítványa felett, hogy a bizottsági ülések ezenül 10-től 3-ig tartanak. A bizottság elnökei közül többen hevesen kikelték ez ellen, s hivatkoztak az idegek túlfeszítésére, melyek a bizottsági tárgyalásokkal, a megszakítás nélküli folytonosság miatt együtt járnak. Maga gróf Apponyi is, a ki egyébként a maga részéről nem fektet súlyt arra, hogy a bizottsági ülések 2-ig vagy 3-ig tartanak, figyelembe veendőnek mondta az indítvány ellen felhozott ellenvetéseket; a többség azonban az indítványt elfogadta. A tárgyalások alatt több módosítás fogadtatott el; de fontosabb elvi kérdések nem fordultak elő. Még 90 § van hátra.

KÜLFÖLD.

Orosz kiábrándulás. A Moszkvában rendezendő francia kiállítás iránt az utóbbi időben rendkívül megváltozott az orosz körök hangulata. Azt mondják, hogy a külföldi látogatók után befolyó milliók legnagyobb része a francziák zsebébe fog vándorolni s bevallják, hogy politikai-nemzetiségi lelkesedésükben súlyos hibát követtek el, melynek következményei nemzetgazdasági téren nagyon érezhetőek lesznek.

Moltke temetése f. hó 28-án folyt le. A gyászszertartáson, mialatt Richter prépost a gyászbeszédet mondotta, a császár mélyen meghatva fedte el kezével a szemeit. A császár a lehrti pályaudvaron Moltke őrnagyot, az elhunyt tábornagy unokaöccsét szárnysegédévé nevezte ki. Bismarck herceg nem jelent meg a temetésen, csak hatalmas koszorút küldött.

Lengyel deákok sérelme. A lenbergi deákok közül több százan feliratot intéztek a reichsrathoz, hogy óvást tegyenek a lengyel gimnáziumi tanulók sorában a minap történt tömeges letartóztatások miatt. E mellett elkeseredésüket fejezik ki a deákok azokon a házkutatásokon, melyeket a rendőrség a lenbergi, tarnovi és krakói gimnázisták szállásán titkos szövetkezetekben való részvétel gyanuja alapján tartott.

belődni. Mindenki a másikkal kedvét kereste. Nem sokba került, egy pár homályba burkolt elczbe, melyre csengő kacaj jelent meg az ajkakon, történetké elbeszélésebe, melyeknek megértéséhez egy külön lexikon áttanulmányozása volt szükséges.

Csupán Kolozsi Irén arcvonásai árultak el Usnalt.

Egy festett bajuszu, parókás ur a szomszédjának fülebe is dudolta variálva Irénre az operette kuplét a »Kis-Herceg«-ből:

„Folyik az orra vére.»

— Azt hiszed? — volt reá a suttogó válasz — Irén csupán azon gondolkozik, hogy leendő férjének a fején az ő piczi selyem pucpucának megtartásához csakugyan két szarv szükséges-e?

Mindenki tudni akarta a vidám nevetés okát, mely a két suttogó ajakon felhangzott.

Meg lett adva az engedelem a parkba való szétoszlásra.

Bálnai menetközben jónak látta figyelmeztetni Bélát.

— Hódítsd meg leendő menyasszonyodat. Irén egy kissé rátartós, de én már meggyen-

A chilei forradalom. A lázadók Aconcagua hajója heves küzdelem után, melyet az üldözésére küldött Admirál Condell és Admirál Lynch torpedó-hajókkal vívott, megmenekült, de mint a Timesnak Valparaisóból táviratozzák, emberei közül 150 halva maradt. A torpedó-hajóknak csak egy halottjuk és 10 sebesültjük volt. A lázadók vezetői Balmacedasszal alkudozásokba bocsátkoztak. Általában azt hiszik, hogy az ellenségeskedéseket nemsokára beszüntetik.

Kereskedelmi szerződés Németországgal. A múlt év végén megindult tárgyalások Németország és monarchiánk képviselői között szerencsésen befejeztettek. Az utóbbi hetekben erősen dolgoztak a szerződés szövegezésén s ennek befejeztével a képviselők bemutatják a szerződést illető kormányainak és azok aprotálták. Ennek folytán a szerződést a múlt hó végéig aláírták. Az eredményt, illetőleg a szerződésben foglalt stipulációkat azonban mindaddig titokban tartják, míg nem lesznek tisztában az iránt, hogy Svájc, Belgium és Olaszország mily feltételek mellett hajlandók belépni a tarifaszereződést kötött államok kötelekebe.

Az obstrukció.

(Fővárosi levél — egy képviselőtől.)

Magyarország politikai köreit jelenleg azon kérdés foglalkoztatja, hogy mi lesz a sorsa a közigazgatás államosításáról szóló törvényjavaslatnak.

Az kétségtelen, hogy a kormány ma még azt akarja, hogy ezen ülésszak alatt hajtsa keresztül a törvényjavaslatot, ha mindjárt az ülésszak erősen belenyulik is a nyári, aratási időbe. Ezért siettetni a bizottsági tárgyalást, még vasárnap is üléseket kívánva tartani.

E lazassági oka főleg az, hogy valami véletlen meg ne zavarja a Szapáry-Tiszapponyi-féle egyetértést, mely most egyesült erővel dolgozik az államosításon.

Ez az egyetértés azonban ma is csak látszólagos. Biztos forrás után állíthatom, hogy Apponyi gróf ma sem tudja, vagy nem akarja megmondani: vajon általánosságban elfogadja-e a törvényjavaslatot a Házban?

Képviselői körökben lehetetlenek tartják, hogy a mai viszonyok közt a törvényjavaslatot Szapáry, Tiszáék és Apponyiek a képviselőházban együtt támogassák. Szapáry szeretné, ha Tiszáék is, Apponyiek is az ő táborában küzdenének. Apponyi azonban, miután lényeges módosításai nem fogadták el — nem fog beállni a szövetségbe. De ha beállna, úgy

Tiszáék ugranának ki az önkormányzat védelmének ügye alatt.

Egyebként még elég távol van az idő, midőn e kérdésben döntés történik, mert még hosszabb időt igénybe fog venni a bizottsági tárgyalás, a jelentés elkészítése és hitelesítése. Amidőn a betérjesztés megtörténik, akkor legalább egy heti időt kell a tanulmányozásra engedni. Sőt pártunk követelni fogja, hogy a ház régi szokásához és határozatához képest, a javaslat utasítását tárgyalás végett a pénzügyi bizottsághoz, mert igen jelentős költség-többletet von maga után.

És végül, midőn a javaslat a ház plenuma elé kerül: akkor kezdődik az igazi harc és az — agyonbeszélés, melyet egykor ellenzéki szerepében Tisza Kálmán oly sikeresen alkalmazott. De még e nélkül, a legtárgyalagosabb vita mellett is másfél, sőt két hónapig eltarthat a tárgyalás, de az agyonbeszéléssel beláthatlan időkre ki lehet a tárgyalás idejét nyújtani.

A törvényjavaslat 284 §-ból áll. Ha minden szakaszhoz csak 10 képviselő szól, az már 2840 beszéd! Minden szakaszhoz 10 névszerinti szavazás, az már 2840 névszerinti szavazás, melyek mindegyike több mint félórát vesz igénybe. És mindehez nem kell egyéb, mint 25 képviselő jelenléte, a többi azalatt végzi dolgait s felváltják beosztás szerint egymást. Ilyen szervezettel, ha kell, másfél esztendőig lehet elhuzni a vitát.

Pártunk még nem határozott az agyonbeszélés tárgyában, mert még mindig reméli, hogy a képviselőház elé kerülve a javaslat, a kormány maga is elveti a tárgyalás elhalasztásának, vagy a javaslat visszavonásának szükségét. Nem akarja tehát pártunk, hogy az agyonbeszélést hivatalosan elhatározván, a dacz késztesse a kormányt eredeti terve mellett megmaradni.

Ha pedig megmarad, ott találja nyári melegben, fülledt levegőben pártunk tagjait, kik szapora beszédeikkel záporos módjára fogják mosdatni a kormányt, ha kell a végtelenig.

Mit tesz a kormány, vajon visszavonja, vagy elhalasztja-e javaslatát? E kérdésre még most nem tudunk feleletet adni. Azt sem tudjuk, vajlon az agyonbeszélésre nem a képviselőház felosztásával felel-e?

Mi reméljük, hogy meggátoljuk a javaslat törvényerőre való emelkedését, de e remény nélkül is kötelességünk teljes erővel küzdeni a közszabadság elrablása ellen!

Székesfehérváriak Debreczenben.

Debreczen, április 30.

Tegnap este érkeztek városunkba a székesfehérvári keresk. akadémia hallgatói, gróf Festetics Benő tanfelügyelő és tanárai kíséretében. Tanulmányi körútra indultak, Debreczenbe is tapasztalatokat jöttek szerezni. Keresk. akadémiánk tanári kara, ifjusága, a keresk. társulat elnöke és választmányi tagjai fogadták a vendégeket a pályaházban s mindnyájak nevében Zádor Lajos tartott rövid üdvözlő beszédet, örömet fejezvé ki, hogy a székesfehérvári ifjuság városunkat látogatásával szerencsétlente. Rendkívüliségeket — így végzé — mi ugyan nem igen mutathatunk, de őszinte, magyaros vendéglátásunkról biztosíthatjuk önöket. Az éljenzés lecsilapultá után, dr. Faludi Miksa, a sz.-fehérvári keresk. akad. igazgatója válaszolt az üdvözlő beszédre, pár szóval meleg hangon köszönvén meg azt a szíves fogadtatást, melyben őket részesítették.

Ezzel a vendégek a helyi vasút külön kocsijában bejöttek szállásukra a Bikába, honnan a Margit-fürdő dísztermébe csoportosultak; itt már terítve volt négy hosszú asztal, körülbelül 200 terítékre. A kereskedő társulat ugyanis fényes bankettet rendezett a vendégek tiszteletére.

A banketten, mely 8 órakor kezdődött, résztvettek gróf Festetics Benő, székesfehérvári kir. tanfelügyelő, dr. Faludi Miksa igazgató, Gáspár Károly, Kunos Gyula, Balassa József, Kreizler Zsigmond tanárok, dr. Engel Gyula orvos és 26 ker. akad. hallgató — Székesfehérvárról, a debreczeniek közül pedig: Fenyéri Zádor Lajos, a keresk. társulat elnöke, Kiss József kir. tanfelügyelő, Novelli Ede iskolaszéki elnök, Tüdös János igazgató, dr. Öreg János, Dóczy Imre, Sinka Sándor, Elek Lajos, Nagy Zsigmond Karay Sándor főiskolai tanárok; Domokos Kálmán a gazdasági tanintézet igazgatója, Fazekas Sándor reáliskolai igazgató, dr. Bayer Ferencz a keresk. akad. igazgatója, Zalai Márk, Zimmermann Gyula, Fábán Lajos Mór, Szojka Gyula, dr. Szántó Sámuel, dr. Védördi Viktor, Materny Lajos keresk. akadémiai tanárok, Márk Endre ügyvéd; a debreczeni kereskedői karból pedig: Szabó Kálmán, Szabó Miklós, Handtel Vilmos, Stern József, Szabó Zsigmond, Szabó Miklós, Donogán József, Kovács Mihály, Gerébi Fülöp, Lusztig Mór, László Albert, ifj. Gyürki Sándor, Havas Kálmán, Dankó Mihály, Tóth Kálmán, Füst Ödön és a helyi sajtó képviselői.

Az első pohárköszöntőt Kiss József kir. tanfelügyelő mondta, üdvözlölvén a vendégeket, kik a régi királyok koronázási városá-

gettem az utat előttem. Szeretném mielőbb leszámolni kezeidhez az ötezer forintot.

Azután a társasághoz csatlakozott, mely egy rózsas ág körül csoportosulva már várt reá.

Béla egyedül maradt Irénnel. Az udvarlás művészetéből ő csak annyit tudott, hogy némelyek az időjárás dicséretével szokták kezdeni. Irénnel szemben, ki várakozásteljesen pihentető rajta szeméit, úgy érezte magát, mint a kinek fénybogar fénye csillan szemébe s fél megmozdulni, hogy eltűnik előle.

Mig magában a társalgás fonálának megtalálása után kutatott, Irén kezdte meg a beszédet:

— Hisz ön a családok jó és rossz tulajdonainak átöröklésében?

— Bár azt tartja a példabeszéd, hogy az alma nem esik messze a fájától, az én hitem szerint a monacoi roulette bank mellett tönkrement apának is lehet fősvény fia.

— Ön is Bálnai vér?

— Nagybátyám Bálnai Dénes.

— Nagybátyja minden jó tulajdonnal rendelkezhetik, de, fájdalom, az őszinteséget nem ismeri.

— Ellenkezőleg.

— Önnek meg lehet a maga oka, — az enyém is meg van.

— Óhajtom, hogy meggyőzőn.

— Figyeljen. Tegnap így szólt hozzám: Holnap bemutatok egy fiatal embert, — ön az, — szép és mesés gazdag. Az első igaz s a második? . . .

— Fájdalom, nem-et kell rá mondanom.

— Nekem okoz fájdalmat, hogy csalódom kell. De maradjunk önnél. Szeretett ön valaha? Ne csudálkozzék, nálunk ez nem vehető szerénytelen kérdésnek.

Béla a nálunk szó alatt a nagybátyja világát értette s közönyösen adta meg reá a feleletet:

— Nem.

— Bálnai vér ön is.

— Igazat mondtam, mert nem szerettem, hanem most is szeretek egy kedves leányt, kit magaménak talán sohasem mondhatok, mert elválaszt tőle gazdagsága.

— Csekély ok, melyet a kitarítás is legyőzhet.

— Reményt kelt bennem, hogy az igazi szerelem végre is győzedelmeskedni fog, mert hiszen ön is gazdag s szavaiból ítélve, a kit megszeret, azért, mert dolgos két kezénél egyebe nincs, nem taszítja el magától. Ugy-e így van?

— Előbbi szavam csak frázis volt, melyet sokan szoknak használni a mai világban. Olyan gazdag vagyok barátom, mint a kinek egy bizonyos tőkéje van a takarékpénztárban, melynek kamataiból meg nem él; at öket szedegeti ki s addig biztosítva existenciája, mig benne tart. Az én tőkém a hangomban van. A második kérdésére adós maradok. De amott jön a társaság.

Midőn Bálnai, a társaság eltávazása után, egyedül maradt, mosolygva dörzsölé össze kezeit. Teljes félóraig beszélgetett együtt a leendő új pár, bizonyosan jövő boldogságukról. — Úgyes diplomata kell hozzá, hogy egy ilyen agglégényi csiny sikerüljön. Az előjelekből ítélve, sikerülni fog s ő illő komolysággal adja reájuk áldását. — Azután a markába nevetet.

III.

Másnap Bálnainak első dolga volt Irént felkeresni. Rossz hangulatban találta, felé sem fordította tekintetét az ablaktól, melyen át az utca élénkségében gyönyörködött, mig egészen közel nem ért hozzá.

— Szabad gratulálnom? — kérde Bálnai édeskes mosolylyal.

Irén neheztelő tekintetet vetett reá.

ből jöttek hozzánk bizalommal, szeretettel s meg lehetnek róla győződve, hogy mi is így fogadjuk mindnyájukat. Debreczenben nincs ugyan vár, mint a honnan jöttek, de itt minden ember egy-egy vár, melyet csak a szeretet és bizalom vehet be. Önök beveheték — így végzé — mert Debreczen hazafias polgársága mindég kiváló szeretettel és bizalommal fogadja önöket. Elteti gróf Festeticset, a székesfehérvári tanárokat s ifjúságot.

Gróf Festetics Benő meleg szavakban fejezte ki köszönését a szíves fogadtatásért. Őket a tudásvágy és ösmeretszerzés vezette Debreczenbe. Igaz, hogy az ember a közmondás szerint annyit ér, a mennyit tud, de a tudás nem elég, hogy az ember élete teljes legyen, s z i v é s k e d é l y is szükséges. Mi ezeket is megtaláltuk itt, — végzé — a szíves fogadtatás biztosított róla bennünket. Megköszönve ezt, a hazafias Debreczenre emelem poharamat!

A lekes szavakat zajosan megeljenézték. Poháráköszöntőket mondtak még: Bayer Ferencz — Felmeyer Istvánra, Pallagi Andor debr. keresk. akadémiái hallgató — a székesfehérvári ifjúságra, dr. Faludi Miksa — Fenyéri Zádor Lajosra és a ker. és iparkamarára, Haán Ernő székesfehérvári ker. akadémiái hallgató — a debreczeni keresk. akadémiái hallgató — a debreczeni keresk. akadémiái tanárokra, Szarvasi Dezső székesfehérvári ker. akad. hallgató — a debreczeni és székesfehérvári keresk. akadémiái tanárokra, Szabó Kálmán — Baross Gábor keresk. miniszterre, dr. Szántó Sámuel — a székesfehérvári ifjakra, Sinka Sándor — a debreczeni kereskedőkre, Kiss József — Debreczen sz. kir. város tanácsára, polgármesterére és főispánjára.

Baross Gábornak következő táviratot küldte a társaság:

Baross Gábor miniszter ö exellentiajának. A vendég székesfehérvári és debreczeni ker. akadémiák ünnepies bankettje nagyméltóságod egészségére üritett poharat, Isten áldását kérvén közigazdasági politikájára. Zádor, társulati elnök.

Érdekessé tette a bankettet az is, hogy valóságos poháráköszöntő-háború volt az ideális-tak között, kiket a gymnásiumi tanárok és a realisták között, kiket a kereskedők képviseltek. És végre is abban egyeztek meg, hogy az idealizmus és a realismus karöltve tudnak igazi nagyot alkotni.

— Remélem, nem fogja az ártatlant játszani? Nem kívánom, hogy az édes csevegésből bármit is eláruljon. Nem volt nehéz meghódítani azt a fajankót.

— Magáról tudhatja.

— Ön elczelödni szeret ma. Beszéljünk komolyan. Mikor tartjuk meg az eljegyzést?

— Kenderesi Bélával? Soha! . . .

— Mi kifogása van ellene?

— Szegény . . .

— Felemelem a hozományt tizenötezer forintra.

— Le akar rázni a nyakáról minden áron. Tudja, hogy én jobban szeretem a nehéz selyemből varrott, mint holdsugarakból és szivárványszínekből szőtt ruhát s így csak megmaradok az ön boszantó daemonának, ön pedig az én haragom kiengesztelőjének.

— Nem értem, hiszen egyszer férjhez menni nem olyan nagy áldozat.

— Elfelejté, hogy csak olyanhoz, a kit nem szeretek.

— Miért nem Kenderesi Bélához?

— Mert szeretem . . .

A bankett alatt, melyet Szöllőssy vendéglős kitünően állított elő, Szojka Gyula vezetése mellett a keresk. akadémia önképző körének szép precizitásra emelkedett dalköre és Rácz Károly híres zenekara mulattatta a jó hangulatban levő közönséget.

A bankett éjfélig tartott.

A székesfehérvári vendégek ma d. e. meglátogatták a keresk. akadémiát, az »István-gözmalmot, a gazdasági tanintézetet, a nagyerdőt és Debreczen egyéb nevezetességeit. D. u. kimentek a pallagra s az esti 10 órai voltával Nagyváradra utaznak. Bizonyára kedves emlékekkel fogják elhagyni a vendégszerető Debreczent.

Ujdonságok.

* **Városi közgyűlés.** Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága ma d. e. 10 órakor gróf Dégenfeld József főispán elnökölte alatt a városháza nagy tanácstermében rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgya volt, — t. i. a tanács előterjesztése a cs. és kir. 15-ik huszár-ezred parancsnokságának katonai szükséges férő hely kibérlése iránti kérelmére. A huszár-ezred lovai részére, hogy a lakosság a beszállásolástól megóvassék, még a múlt évben több istálló béreltetett ki. E béretek a mai nappal lejárnak. A parancsnokság tehát azt kéri, hogy a Kádár István tulajdonát képező istálló még további 5 hónapra béreltessék ki, mi által a lakosság a beszállásolástól megóvatik, a mi jelenleg annál kívánatosabb, mert a huszár-ezred lovai közt az u. n. influenza járványos betegség ütött ki. A tanács azt javasolja, hogy a kért kibérlést teljesítse a város s a költség a házi pénztárból, még pedig az előre nem látható kiadásokra fölvetett összegből fedeztessék, Márk Endre kérdést intéz az iránt, hogy miért nem terjesztették előbb ezen ügyet a jog- és pénzügyi bizottság elé? Gróf Dégenfeld József főispán e kérdésre megjegyzi, hogy a jog- és pénzügyi bizottság mellőzésének csupán az idő rövidsége volt az oka. Kovács Sándor t. ügyész azt javasolja, hogy jövőre a rendes létszám mellett ilyen kibérlést ne tegyen a város, hanem utasítsa a katonaságot a beszállásolásra. Hasonló nézetben van Simonffy Imre polgármester is, — míg gróf Dégenfeld József főispán a tanácsi előterjesztés változatlan elfogadását kéri. — Márk Endre pártolja a Kovács Sándor indítványát, míg gróf Dégenfeld József főispán attól tart, hogy a Kovács Sándor indítványának elfogadása esetén elviszik innen a huszárságot, azért ismétellen javasolja a tanácsi előterjesztés változatlan elfogadását. —

Vége a főispán szavazás alá bocsátotta a kérdést a közgyűlés többsége a tanács előterjesztést minden változtatás nélkül elfogadta. E határozat megerősítés végett fölterjesztik a belügyminiszterhez. Simonffy Imre polgármester meghívja a bizottsági tagokat a debr. kir. tábla működésének megkezdése alkalmából (május 5) reggel 8 órakor a nagytemplomban, 9 órakor pedig a r. kath. templomban tartandó isteni-tiszteletre; kéri továbbá a bizottsági tagokat, hogy minél nagyobb számmal szíveskedjenek megjelenni azon ismerkedési banketten, mely május 5-én d. u. 2 órakor tartatik a »Bika«-szálló dísztermében a kir. táblai személyzet tiszteletére. Ezzel a közgyűlés 11 órakor véget ért s a közgyűlés jegyzőkönyvét 10 perc múlva hitelesítették.

* **Visszaélések a városi borforgasztási adóhivatalnál.** Ny czim alatt több ízben szellőztették már azon botrányos dolgokat, melyek városunk polgárainak — kivált a polgári bormérőknek — türelmét mármár teljesen kimerítették. Említettük azt is, hogy egy vizsgáló bizottság is volt már kiküldve, mely a legnagyobb rendtelenséget konstata. Ugy látszik azonban, hogy e bizottság tárgyilagos és buzgó munkája is valamely hivatali íróasztal fölájában lesz eltemetve s a visszaélések tovább is zavartalanul folynak. Papp László városi bizottsági tag ur s Debreczen városának felesküdt polgára szintén benne volt e bizottságban; mint teljesen független állású polgárt már felhívtuk egy ízben, hogy hozza nyilvánosságra az általa jól ismert botrányos dolgokat. Vagy elébb való a kíméletből való hallgatás, mint a város javára felesküdt polgári becület?

* **»Jogi Hetilap«.** Említettük már, hogy Takács Ferencz, a helybeli ügyvédi kar egyik kiváló tagja, a debreczeni kir. tábla működésének megnyitása alkalmából »Jogi Hetilap« czim alatt jogi szaklapot indítvárosunkban. — E jogi szaklapra a kir. táblák decentralizációja folytán mellőzhetlen szükség van s bizton lehet remélni, hogy e lap gyorsan el fog terjedni a közvetlenül érdekelt debr. kir. tábla területén. Ugy a szerkesztő személye, mint a körje csoportosult munkatársak, kik gazdag jogi ismeretekkel rendelkeznek, kezesség nyújtanak arra nézve, hogy e szaklap feladatának minden tekintetben meg fog felelni. Ismételve ajánljuk tehát az érdekelt körök figyelmébe és pártfogásába e lapot. — A »Jogi Hetilap«-ra az előfizetési felhívás már kibocsátott s közöljük belőle a következő részt: Szükséges, hogy az új felsőbirósági székhelyeken központosuló eleven jogász közvéleménynek a reánk váró nagy feladatok közepette mindenütt meglegyen a maga közlönye. Az új szervezés

Az »enyém« akkor válik becsessé előtünk, mikor már a másé; birva s elveszítve valamit, másban tudjuk megbecsülni, míg birtokunkból könnyelműen eldobjuk.

Irénben felébredt e gondolat egy perczen s megszerette a becületet. Bálnainak hiába magyarázta volna, nem értette volna meg; legfeljebb egy jóízű kacaját érdemelt volna ki érte tőle.

Bálnai láthatólag rossz kedvvel távozott el. Otthon Kenderesi Béla várt reá, ki alázatosan közeledett felé s félve ejtett ki minden szót, hogy meg ne haragítsa azt a jövő boldogságát kezében tartó férfit.

— Elrendeztem ügyeimet.

— Azt hiszem, hogy nem sok időbe került — jegyzé meg Béla szavaira gunyosan Bálnai.

— Valóban nem, de azért még sem volt időm a grófi családnál a nevelői állásról való lemondásomat bejelenteni.

— Miért akarsz lemondani?

— A hivatalomnak akarom minden időmet szentelni; de azért a levelezői állást ma is elfoglalhatom.

— Sajnálom, már be van töltve. Nem is lettél volna rá alkalmas. Miként nyerted volna meg egy czég tanult, számító főnökét, midőn egy nőt sem tudsz meghódítani.

— Már meghódítottam. A szomszédunkban lakik Mariska, a szülei áldását is megnyerném, ha volna egy kis vagyonomkám, a melylyel az új életet megkezdhetnék. — Örökre háládatosak leszünk azért az ötezer forintért . . .

— Melyet megígértem, de meg nem adhatok. Épen egy nagyobb vállalathoz akarok fogni, szükséges a pénz. Különb Budapesten szándékozom egy pár évet tölteni s nem lesznek itthon senkinek.

Otthon könnyek közt találgatta Béla édes anyjával, hogy mivel haragították magukra Bálnait.

Szegények, ők magukban keresték a hibát; — pedig az az egy heti történet csak felhőfoslás volt, melyen át a jólét napjának sugara reájuk süttött egy pillanatra. Azt hitték, hogy újra beborult, pedig most derült ki igazán a boldogság ege felettük.

lotta a ker-
é g e a t a
n i n d e n
o g a d t a
rjesztetik a
mre polgar-
kat a debr.
e alkalmából
enplonban,
an tartandó
bizottsági
mal szives-
i banketten,
tatatik a »Bi-
tblai sze-
és 11 óraker
vét 10 percz

si borfo-
y cím alatt
a botrányos
ainak — ki-
relmét már-
teltük azt is,
volt már ki-
enséget kon-
e bizottság
valamely hi-
temetve s a
l folylhatnak
ur s Debre-
zintén benne
függelgen
izben, hogy
ismert bot-
a kiméletből
a felesküdt

attettük már,
beli ügyvédi
eni kir. tábla
ból »Jogi
apot indítva
kir. táblák
etlen szükség
e lap gyor-
rdékelt debr.
ztó személye,
atársak, kik
znek, kezesse-
szaklap fel-
g fog felenni.
elt körök fi-
— A »Jogi
vás már ki-
etkező részt:
székelyeken
eleménynek a
te mindennél
új szervezés

öltve. Nem is
nyerted volna
nökét, midőn

szomszédunk-
lását is meg-
nkám, a mely-
k. — Örökre
ötezer forin-

meg nem ad-
athoz akarok
en Budapesten
ni s nem le-

atta Béla édes
tták magukra

keresték a hi-
történet csak
lét napjának
atra. Azt hit-
most derült ki

állandó és eleven hullámzást idézett elő a bi-
rői, ügyési és ügyvédi kar kebelében. Pályáza-
tok, kinevezések, üresedések s mindenféle szer-
vezeti és személyi változások egy-
mást érik, s kell, hogy az érdekeltjogászközönse-
nek minden táblai területen e részben is meg-
legyen a maga biztos kalauza. A legtöbb ügy-
ben végérvényesen határozó kir. táblán elinté-
zés alatt levő ügyeikről az ügyvédek többé nem
szerezhetnek a fővárosi szaklapokból értesü-
lést s megfelelő nyilvános értesítő nélkül kény-
telenek volnának tudósításaikat költséges ma-
ganuton megszerezni. Ezek és más nem ke-
vesébb fontos gyakorlati szempontok indít-
ották alulírottat arra, hogy Debreczenben
»Jogi Hetilap« cím alatt egy hetenként
egyszer megjelenő jogi szaklapot indítson meg,
miután sikerült a debreczeni kir. tábla terü-
letén s a fővárosban működő felsőbb és alsó
bírói, ügyési és ügyvédi kar számos kiváló
tagjának közremunkálását biztosítani. — A
Jogi Hetilap minden héten 8 nagy negyedréti
oldal fog megjelenni s közölni fog a jogi elmé-
let és gyakorlat körébe vágó értekezéseket;
a curia, de különösen a debreczeni kir. tábla
teljes ülési döntvényeit és elvi jelentőségű
határozatait, mindenkor összehasonlítva a többi
királyi táblák joggyakorlatával, az eltérések
kritikai fejtegetése mellett. Közölni fogja to-
vábbá a kir. tábla, főügyészség és a terü-
letükön levő összes elsőfolyamodású bírósá-
gok-, ügyészségek, s ügyvédi és közjegyzői kama-
rák hivatalos jellegű közleményeit. Külön rovatot
nyit a jogélet terén fölmerülő érdekes jelensége-
nek; pontosan beszámol a kir. táblán levő ügyek
bejelentéséről és elintézéséről s mérsékelt dí-
jazás mellett fölvesz minden a jogszolgáltatás
körébe vágó hirdetményt. A »Jogi Hetilap« elő-
fizetési ára: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt. Az előfizetési pénzek és köz-
lemények a szerkesztőség és kiadóhivatal hely-
lyiségebe, (Baththyányi-utca 2557. szám inté-
zendők.) A mutatószám a kir. tábla mű-
ködésének megkezdése napján fog megjelenni.
Vallalomt megindításával legjobb meggyőződé-
sem szerint közszükséglet kívánok betölteni. —
Munkatársaim segélyével rajta leszek, hogy lap-
pom az országban a második helyet el-
foglaló kir. tábla működésével inaugurált
új korszaknak méltó gyermeke legyen. **Takács
Ferencz**, a »Jogi Hetilap« f. szerkesztője és
kiadótulajdonosa.

* **A debreczeni orvos-gyógyse-
rész egylet** f. évi május hó 2-án szomban
délután 5 óraker a vármegyeház nagyter-
mében nyolcz egyleti tag kivánsága folytán
rendkívüli közgyűlést tart, melyre az
egylet helybeli és vidéki tagjai tisztelettel meg-
hivatnak. Az ülés tárgya: Az egyleti új helyi-
ség és a nyilvános rendelő intézett között
létesült viszony tárgyalása. Debreczen, 1891.
Április 29. Dr. Varga Géza, egyt. elnök.

* **Május 1.** A helyi vasut külön vonata
holnap reggel 5 óraker indul a nagyerdőre.

* **Emlék-ünnep és hála-istentisz-
telet.** Holnap, május 1-én, lesz 100 éve an-
nak, hogy a két protestáns felekezet a vallás-
szabadságnak az 1790/1-iki 26. t. cz. általi
visszaállításáért II. Lipót király uralkodása
alatt 1791. május 1-én — e nap vasárnapra
esett — hálaadó istentiszteletet tartott. Ezen
százados nagy emlékek megünneplésére az
ágost. hitv. evang. egyháznak hazánkban min-
den templomában május hó 3-án vagyis a leg-
közelebbi vasárnapon hálaadó istentisztelet fog
tartatni a »Leopoldianum« alapítvány gya-
rítására szolgáló offertoriummal, mely alapít-
ványból szegény egyházak fognak segélyeztetni.
A helybeli ágost. hitv. ev. imaházban ezen
hálaadó istentisztelet a mondott vasárnapon
d. e. 10 óraker kezdődik s annak végeztével a
Leopoldianum javára offertorium tartatik. Az
alkalmi predikáció előtt a munkás dalárda
fogja az »Erős várunk«-at énekelni.

* **Új üzlet.** Kohn Henrik, városunk
egyik szorgalmatos, igyekvő kereskedője, a
napokban a régi piac-utcazi fűszerkereskedé-
sének, mint fiók-üzletnek meghagyása mellett,
a Rózsaterén a Stahl-féle házban dusan fel-
szerelt fűszer-, anyag- és festék-áru kereske-
dést nyitott. Ajánljuk őt a vásárló közönség
figyelmébe.

* **Vilmos Lajos** söresarenkában hol-
nap, penteken hal-estély tartatik Boka
Samu zenéje mellett.

* **Kedélyes zeneestélyt** tart ma este
a Boka Samu kitünő zenekara a csapó-utcazi
»Arany Sas« kávéházban, mely a fiatalság
gyülekező helye.

Hurczolkodás.

»Veteres migrate coloni.«

A belépő május poétikus hangulatának
hatalmas ellentéte az a prózai sürgés-forgás,
mely már kora reggel megkezdődik. Hordárok,
talyigások szaladgálnak össze-vissza, mindenik
utczából előbukkan egy-egy tetejében megrakott
szekér, melyről kétségbeesetten kiabál a kocsis
a járókelőkre, hogy vigyázzanak. No hiszen,
nagyon hamar kiabrándul, a ki májusi édes
hangulattal kel föl az ágyából s emlékeit rendre
szedi a multból, mikor az illatos levegőben,
virágos mezőben szerelemre gondolt. Az ut-
czára kedves hangulattal lép ki az ember, hát
egyszerre csak szemébe ölik az a prózai kép.
No, de legalább kevesebb tavaszi vers fog meg-
születni — halva.

Azért nagyon érdekes ám az utca képe
azzal a tengersok teherhordóval. A régi fé-
szekből kiköltöztetik a jámbor lakót, ki még
sem tud egészen megszabadulni a hangulattól,
a prózai hurczolkodás miatt sem; mert mégis
érez valami kis összeszorulást a sziv, mikor
ott kell hagyni azt a helyet, mely hosszú ideig
voit fészke bunak és örömmek. A küszöbnél
mégis csak visszatekint az ember a pusztá
szobába, hogy utoljára elmerengjen azon az
időn, melyet ott töltött el.

Mikor az utolsó butordarabot is rá erő-
szakolják a szekérre, mely ugy meg van rakva,
hogy toronyrak is beillenék, megindulnak az
új lakás felé. A gazdasszony a szekér mellett
halad, vigyáz a szegénységére, a háznép min-
denik tagja ott poroszkál a szekér után, még
a legkisebb gyermeknek is van legalább egy
kanál a kezében, mert segíteni kell mindenki-
nek a hurczolkodásnál.

Az utczán egyik ember a másiktól nem
azt kérdi: hogy vagy, de hova költöztél? A
hitelezőnek újabb gond szakad a nyakába,
míg megleli az adósát. Csak a hordárok vég-
telen boldogok, mert a május pompás lénuget
szerez nekik; ilyenkor nagy a hordár tisztes-
sége; bezzeg nem kell napokig várni munka
után az utca sarkokon, meg őket kéri, kö-
nyörögnek is nekik, hogy jöjjenek hurczolkod-
ni. Hull a tenger sok pénz a markukba s nem
imponál nekik holmi szerelmes levél. Soha
büszkébb emberek, mint ezek a hordárok! A
Széchenyi-utca sarkán nagy lelkendezve szó-
lítja meg a hordárt egy hurczolkodó családapa:
— Jöjjön barátom, ma okvetlen el
kell hurczolkodnom.

A hordár csak ugy félvállról tekint rá.
— Jó pénzért mert ne!

A családapa szerényen megteszi az aján-
latát a napszámra nézve. A hordár csak na-
gyot bámul erre a szegény emberre, a ki
oly kevesre becsüli az ő értékét ezen a nagy
napon s még rá sem néz s ugy vágja oda neki:
— Mit beszél az ur? Talán elköl-
tözték hazulról, hogy így mer fukarkodni
velem? (—sz.)

Debreczeni vásár.

[Április 27-én.]

Sertés: felhajtattott 1300 drb., eladaiott
742 drb. Irányzat gyenge.

Arak. Egy éves sovány sertés párja
13—20 frtfig, egy és fél éves sovány sertés
párja 24—25 frtfig, kövér sertés kilója 41—45
krajczárig.

[Április 28-án.]

Ló- és szarvasmarha. Felhajtattott m a r-
h a 1260 drb., ló pedig 475 drb; eladatott:
m a r h a 385 drb, ló pedig 150 drb. Irány-
zat gyenge.

Arak: mint a mult vásáron.
* **Piaczi árak** az apr. hó 28-án tar-

tott heti vásáron:			
1 mm. Buza	9.30	9.20	9.10
1 mm. Kétszeres	8.00	7.50	7.00
1 mm. Rozs	7.20	7.10	7.00
1 mm. Árpa	7.00	6.75	6.50
1 mm. Zab	7.30	7.20	

1 mm. Tengeri	7.60	7.50	7.40
1 mm. Köles	8.50	8.40	8.30
1 mm. Borsó szepességi		18.00	
1 mm. Lencse		20.00	
1 zsák Burgonya	2.40	krj.	4.80
100 kiló Szalonna	45.00	44.00	43.00
100 kiló Háj	45.00	44.00	43.00

CSARNOK.

DOLGOZZATOK,

a mig

MÉCSETEK KINEM ALSZIK.

Regény a keresztényiség első korszakából.

Irta: **Gróf Tolsztoj Leo.**

Fordította: **Somogyi Ede.**

(Folytatás)

ÖTÖDIK FEJEZET.

— De már most hadd halljam, mi mon-
dani valód van saját magadat illetőleg? Az
utczán egy csinos leánnyal pillantottalak meg,
a kivel, hogy ha a látszat után szabad itél-
nem, együtt élsz a ti várostokban. Mondd ne-
kem már most, lehetséges-e, hogy egyáltalában
nem vágyódl férjévé lenni?

— Még sohasem vettem a dolgot komo-
lyan fontolóra, viszonzá Pamphilius. Egy ke-
resztýén özvegy asszonynak leánya, kinek, a
mennyre tölem telik, szolgálatokat szoktam
tenni, miként ezt kivülem mások is megteszik.
Szolgálom az anyát, valahogy a leányt is szol-
gálom és egyformán szeretem mindkettőjüket.
Te azt akarod tudni, valjon az a szeretet, mel-
lyet iránta érzek, olyan természetű-e, hogy in-
dokolná a vele való házasságomat? A kérdés
kinos rám nézve, de őszintén akarok neked
válaszolni. Megvallom, hogy már támadt ez az
ötletem; de van egy fiatal ismerősöm, a ki
szintén szereti őt, és ez az oka annak, hogy
még sohasem foglalkoztam vele komolyan. Ez
az ifju is keresztýén és mindkettőnket szivből
szeret és képtelen voltam csak egy pillanatra
is arra gondolni, hogy olyasmit tegyek, a mi-
vel neki keserűséget okozhatnék. Így élek to-
vább, a nélkül, hogy ezeknek a gondolatoknak
csak a legesekélyebb helyet is engedném fe-
jemben. Minden vágyam egyetlen törekvésben
összpontosul, abban, hogy a szeretet törvényét
teljesítsem. Ez az egyetlen lényeges dolog. A
mi a házasságot illeti, akkor fogok megnősülni,
mikor meg leszek róla győződve, hogy meg
kell nőszülnöm.

— Ezek a te eszméid; de meglehet, hogy
az anya álláspontja egészen más. Bizonyára
nem lehet közönyös rá nézve, valjon olyan vót
kap-e, a ki erényes és szorgalmas, vagy pedig
olyant, a ki ennek épen ellenkezője. Neki ter-
mészetesen azt kell óhajtania, hogy te veled
lépjen ilyen közeli rokonságba.

— Semmi esetre. Tökéletesen közönyös
rá nézve, mert nagyon jól tudja, hogy vala-
mennyi testvéreink minden egyes testvérnek
és nővérnek ép ugy igyekeznek szolgálatokat
tenni, mint én és hogy jövőben is tökéletesen
ugyanazt fogom érte tenni, akár vejevé leszek,
akár nem. Ha mindennek az lenne a vége,
hogy leányát nőül veszem, ugy ezt a kifejlődést
örömmel fogom üdvözölni — épujy mint más
valakivel való házasságát is.

— Nem, nem; a mit az imént mondtál,
az merőben lehetetlen. És ebben fekszik a leg-
borzasztóbb dolog, a mit nálatok keresztýé-
neknél megfigyeltem — hogy ily kimondhatat-
lanul megcsaljátok saját magatokat! És ezen
a módon épigy megcsaltok másokat is. Annak
az idegennek, kiről néhány percz előtt meg-
emlékeztem, tökéletesen igaza volt abban, a
mit felöletek állított. A meddig a te ragyogó
leírásodat hallgattam, szinte akaratlanul meg-
kivántam azt az elbűvölő életet, melyet előt-
tem lefestettél, de hogyha mélyebben gondol-

kodom fölötté, úgy azt látom, hogy mindez család — még pedig olyan család, a mely vad-ságra, durvaságra, az állatokéhoz hasonló életre vezet.

— Miben fedezed föl ezt a vadságot?

— Abban a körülményben, hogy miután dolgoznotok kell a végből, hogy eléjtek, nincs időtök rá, hogy magatokat a tudománynak és a művészetnek szenteljétek. Itt vagy te például, rongyos ruhába öltözködve, durva, kerges kezekkel és lábakkal, míg társnőd, a ki szépségre istennő lehetne, valóság-gal rabszolga; nektek keresztyéneknek nincsenek himnusaitok, melyekben Apollót dicsőítitek, nincsenek templomaitok, nincsenek költsézetek, nincsenek játékaik — egy szóval, nincsen semmitek azokból az adományokból, melyekkel az istenek az embereket megajándékozták, melyek az életet ékesítik és széppé teszik. Vesződni, vesződni, vesződni, rabszolgák vagy ökrök módjára, csupán a végből, hogy magatoknak a legdurvább táplálékot biztosítsátok — mi egyéb ez annál, mint önkénytelen lemondani az emberi akaratról és természetről? (Folyt. köv.)

Közgazdaság.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara jelentése.

IV.

(Általános közgazdasági helyzet.)

Az 1890-ik év közgazdasági tekintetben, ha nem is a legkedvezőbb, de az előző évhez képest kielégítő eredményeket mutathat fel. A termelés minőség és mennyiség tekintetében közepes volt ugyan, helyi-közzel még ennél is jobb, úgy, hogy a megelőzőt három év folyamán az anyai elemi csapással meglátogatott mezőgazdákat ez eredmény mégis kárpótláshoz juttatta. Termelt egy hold területen 6.91 mm. buza (1889-ben 4.16), 5.93 mm. rozs (1889-ben 4.08), árpa 5 mm. (1889-ben 2.91).

Fokozta a gazdasági állapot eme javulását még azon körülmény, hogy ez évben az állatok között a száj- és körömfájás, valamint egyéb betegségek, legalább oly mérvben, mint az előző évben, nem uralkodtak, minélfogva a mezőgazdasággal oly szoros kapcsolatban álló, s ennek kiegészítő részét képező állattenyésztés és kereskedelem, mely az előző évben az említett betegségek folytán nemcsak hátra maradt, hanem az egyes vidékek határainak elzárólása folytán, a kereskedelem és ipar minden ágában jelentékenyen érezhető káros befolyást is gyakorolt, az 1890. év folyamán több irányban hasznos és jövedelmező lendületet nyert.

A jobb termés következtében kivitelünk forgalma is jelentékenyen emelkedett, bár a termények árai nem érték el a várt növekedést, hanem inkább stagnáltak, s az évnek minden szakában az áringadozások jelentéktelen eltérést mutattak, noha a helyi fogyasztás is, kiváltképen a malmok részéről az évnek második felében nagymérvben igénybe vette a készleteket.

A szeszipar helyzete az elmúlt évekéhez viszonyítva lényegesen nem változott, a tárgyalt évben még sem volt oly kielégítő, mint a minő reményeket a gyárosok ahoz kötötték, a mennyiben a szeszárak javulásával versenyt haladt a nyers anyag drágulása, legfőképen azon gyáraknál, melyek burgonyát használnak fel; ez utóbbival párosult még azon sajnálatos körülmény is, hogy a burgonya, mely a mi lokális viszonyainknál fogva a szeszgyártáshoz szükséges nyersanyag $\frac{3}{4}$ részét képezi, a kedvezőtlen nyári és őszi időjárás következtében nem egyenlően érett meg, minélfogva kevés keményítő tartalommal bírt s e mellett még könnyen rothadóvá lett, úgy, hogy kamaránk kerületében a gazdasági szeszgyárak egy része az 1890. évben üzembe sem jött.

A faipar, s általában a fatermeskedés terén a múlt évben kedvezőbb irányzat és élénkebb fellendülés volt tapasztalható, E tekintetben az élénkséget fokozni lesz hivatalva a folyó év elsején életbelépett új áru

dijszabás alapján nyújtható kedvezmény, valamint a nagyméltósági m. kir. kereskedelemügyi miniszter urnak 1890/77,426. számú magas rendeletében foglalt intézkedése, mely szerint a hazai vasutakon a faminta küldemények különös és a legmesszebb menő szállítási kedvezményben részesítettek. Egyébiránt a faüzletre jó hatással volt a múlt évben még azon körülmény is, hogy kamaránk területének nevezetesebb városaiban, ugyszintén a kamara székhelyén nagymérvű építkezés vette kezdetét és tartott, leszámítva az építkezésre nem alkalmas nehány hónapra terjedő időszakot, az egész éven át. Egyébiránt az építkezési kedv a jövő években is előreláthatólag emelkedni fog.

A dohánytermelésre gazdáink mindinkább nagyobb súlyt kezdenek fektetni. Sajnos, hogy dohánytermelésre kamaránk kerületének nem minden részében volt kedvező az időjárás, mert az augusztus és szeptember havában tartott folytonos esőzés némely vidékeken a dohányültetvényeket korhadttá tette. Általában azonban a termés mégis elég kedvezőnek mondható.

Pénz- és hitelviszonyaink a múlt 1890-ik évben állandóan szilárd irányzatról tanuskodtak, legalább kamaránk kerületében, az azokkal szemben támasztott igényeket lehetőleg kielégítő voltak. Sőt az osztrák-magyar bank kamatláb az év utolsó hónapjában történt felemelésének pénzforgalmi viszonyainkra nyugtalanító hatása annyira nem volt, hogy nagyobb magán pénztételeink közül kevésnek jutott eszébe az osztrák nemzeti bank kamatláb emelését maga részéről is megfelelő kamatláb felemeléssel követni. Kisebb pénztételeink természetesen, a nyújtott kölcsönöknél ez eljárás a közönséggel szemben nem tanúsították, s a hitelre szoruló kiskereskedők és iparosok 7, 8, sőt helyi-közzel a vidéki kisebb centrumokban dologbeli kiadások címén, még ennél is nagyobb kamatot kénytelenek fizetni. Tekintve a gyenge üzletmenetet és az ipari téren észlelt pangást, az alsóbb iparos- és kereskedő-osztályra nézve elvitáztalanul kalamitást képez az említett körülmény, hogy tudniillik vállalataikhoz a szükséges tőkét oly drágán kellett és kell beszerezniök.

Ösmerjük az indokokat, melyeket magán-pénztételeink a bizonyára túlmagas kamatláb fentartása mellett hangoztatnak; s éppen azért, mivel ez indokok előttünk ismeretesek, egyelőre nincs reményünk arra, hogy a viszonyok e tekintetben a közel jövőben változzanak, s hogy ez által a fenforgó helyzetben javulás álljon elő. A mi magán-pénztételeink ez irányban magatartását illeti, első sorban mindenesetre ama törekvést kell figyelembe venni, mely minden pénztételek igazgatóságának működésénél, lehetőleg nagy osztalékok elérésére irányul. A fő motívumot tehát a magas kamatláb fentartásánál a részvényesek anyagi érdekének kielégítése képezi. Másodsorban figyelembe veendő a bizonyára magas kulesban (10%) megállapított tőkekamat-adó, melyet a betétek után — az önszegélyző és szövetkezeti jelleggel bíró takarékgyletek kivételével — minden pénztételek közvetlenül, jöllehet közvetve a betevők és kölcsönt igénylők terhére és hátrányára, fizetnie kell. Harmadsorban figyelembe veendő a személyi és dologi kiadások, melyek a pénztételek jövedelmének legnagyobb részét felemésztik.

Közlekedésügyünkben minden irányban javulás észlelhető.

Tariffa ügyünk az 1891 január 1-én életbe lépett új helyi dijszabás alapján az eddiginél mindenesetre kedvezőbb és jobb viszonyokat lesz hivatva teremteni. Az önálló vámenterület volna ugyan nézetünk szerint iparunk és kereskedelmünk boldogulásának egyik legfőbb tényezője; a mennyiben azonban a politikai viszonyok ez időszerű állásánál fogva ez irányban óhajunk és törekvésünk meg nem valósítható, (Kérdés, hogy nem-e? Szerk.) örömmel üdvözöltük annak idején az új helyi dijszabás életbeléptetését.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
Dr. Bakonyi Samu főmunkatárs.

Urbán Lajos

első magyar légtornász és erőművész társulata, mely 30 válogatott művész és művésznőből áll, ma csütörtökön április 30-án **nagy előadást tart**, a szécsényi utca végén, a vásártéren felállított óriási Hypodromban, mely 4000 embernek kényelmes helyet ad, 11 válogatott műsorral, mely mindennap változik. Ugyancsak ma lesz

a birkozás

az

erőművész és Szabó József között.
Belépti-díj 1-ső hely 50 kr., 2-ik hely 40 kr., 3-ik hely 30 kr., 4-ik hely 20 kr., karzat 10 kr.
194 **Bővebbet a falragaszok.** —7.

Uj üzlet!

A n. é. tisztelt közönség b. tudomására hozom, hogy a

rózsa-tér 12. sz. a. Stahl G. ur házában,

a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő

fűszer, festék, liszt és ásványvíz

kereskedésemet megnyitottam, a melyet változatlan elvem mellett a **legszebb** alapon folytatok; ezuttal nyilik alkalmam igen tisztelt vevőimnek eddig irántam tanúsított bizalmukat megköszönni és kérem újabb vállalatomat szives pártfogásukkal továbbra is támogatni.

Tisztelettel

KOHN HENRIK

Főüzlet: rózsa-tér 12. sz. Fióküzlet: fűtca 1712. sz.

Lakás

berendezésekhez

teljes választéku raktár

szőnyeg, butorszövet,

91. 52—22 **függöny**

ágy asztaltakarókban

Kunz József és Társa cégénél

kistemplom bazar.

Hirdetés.

A lakásváltoztatások

közeledtével ajánljuk

igen jutányos árakhoz nagyválasztéku raktárunkat

SZŐNYEG, FÜGGÖNY,

ágy- és asztalterítőkben.

VATTÁS és NYÁRI PAPANOKBAN

Szabó Lajos fia

Debreczen, Rózsa-tér .202—10

Kardos László

czegléd-utca

Ajánlja legelsőbb rendű

vásznait, asztalneműit, zsebkendőit,

törülközőit, kávésterítékeit

az annyira kedvelt **lyukasszegélyű étke-**
ző és thea készleteit.

Saját gyártmányu

női, férfi és gyermek fehérneműit.

Vattás és nyári paplanait. — Telje-

178 sen jó mosatu női ruha

zefireit, francia batisztait. 9

Kaszanyitzky Endre

ELŐBB

KUHINKA ISTVÁN K.

Debreczen, főpiacz 1900.

Ajánlja a legnagyobb választékkal ujonnan berendezett:

Üveg-, porcellán-, lámpa-, berndorfi alpacca-, Chinaezüst-, evőeszközök s konyhaeszközök

NAGY RAKTÁRAT

Üveg-, ivó és liqueur készletek, porcellán evő-, kávé-, feketekávé-, tea és mosdó-készletek, Brünner, Ditmár és hazai gyártmányu

asztali és függőlámpák nap, meteor és villamfénykörrel gyári árák és pontos kiszolgálás mellett.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Vidéki megrendelések a legnagyobb figye-
60 lemmel teljesítetnek. 5—10

Szabó Lajos fiai

CZÉGNÉL

ujonnan raktárra érkeztek:

NŐI RUHASZÖVETEK

hozzávaló legújabb díszek.

FEKETE DIVATKELMÉK.

SZINES MOSÓ SELYEM RUHÁK.

Francia gyapju Voile-ok.

Cretonok, Indish, foulard

puha, jó minőségű, métere 22 krtól.

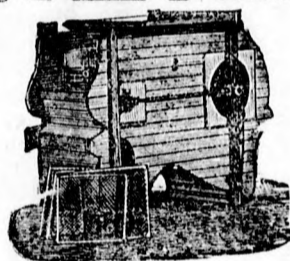
Valódi francia és cosmanosi Batist

a legutóbbi divatu minták, mint a se-
lyem métere 42 krtól 60 krig.

Zephirek és Atlas Satin.

Napernyők.

A múlt nyárról kimaradt ruhaszöve-
tek és mosó Cretonok tetemesen leszá-
lított árban. 207 34.

TÓTH GYULA

ELŐBB

TÓTH LAJOS és TÁRSA

vaskereskedés Debreczen, főpiacz városház sarkán.

Ajánl:

Gazdáknak

mezőgazdasági eszközöket,

GAZDASSZONYOKNAK

konyha felszereléseket,

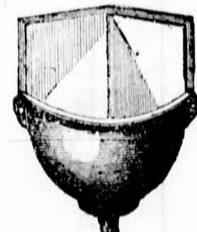
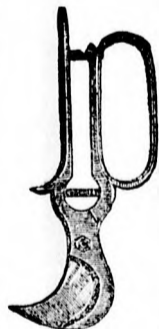
Iparosoknak

minden iparághoz tartozó, a közönségestől a legfinomabb acél szerszámokat utóbbiakért minden darab jótállás mellett.

Épület-vállalkozóknak

mindenféle vasalásokat vasban és rézben a legbiztosabb készítményekben

Legjutányosabb árak.

148.

100—26.

A „DEBRÉCEZENI” NYOMDA RÉSZV. TÁRSASÁG.

NYOMDÁJA

(Nagy-uj utca 1702. sz. Konrád-házban)

teljes új berendezéssel,

elvéllal mindennemű nyomtatványokat, u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászjelentések, bál- és lakadalmi meghívókat és tánczenéket, kereskedelmi-, ügyvédi- és községi nyomtatványokat stb.

a legizlesebb kivitelben és jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések Erdélyi István nyomdai művezető nevére címzendők.

Uj vállalatunkat, hol északkelti Magyarország legregibb és legteljesebb politikai napilapja a

„DEBRÉCEZI”

és a szintén elterjedt »DEBRÉCEZENI HIRADÓ« is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába. — Hirdetések mindkét lapban a legjutányosabb áron közölhetnek.

Birósági nyomtatványok készletben vannak.